

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакае +16...+18, уначы — +5...+7; у Брэсце ўдзень — +20...+22, уначы — +9...+11; у Гродне ўдзень — +18...+20, уначы — +6...+8; у Віцебску ўдзень — +14...+16, уначы — +6...+8; у Гомелі ўдзень — +19...+21, уначы — +7...+9; у Магілёве ўдзень — +16...+18, уначы — +6...+8. Па ўсёй краіне захавацца сонечнае надвор'е, без ападкаў.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает
МОБИКОМ
пейджинг-система
(017) 209-45-45
(017) 209-45-55

ТЭМА ДНЯ

ТРЫВОЖНЫ ЗВАНOK,

або Чаму праваліўся конкурс па продажы акцый беларускіх прадпрыемстваў і на што спадзяецца віцэ-прэм'ер Андрэй Кабякоў

Трывожны званок для нашай краіны прагучаў гэтым днём. Шкала, што яно прапусціла міма вушэй і ўлад, і грамадскія арганізацыі.

Размова ідзе пра адкрыты конкурс па продажы пакета акцый буйнейшых прадпрыемстваў нафтахімічнага комплексу, такіх як "Нафтан", "Палімір", "Гродна Азот" і "Гродна Хімівалакно". Яго збіраўся правесці 4 і 5 чэрвеня. Але ён не адбыўся. На вельмі капецкай прычыне — не знайшлася ніводнага пакупніка.

Гэта проста надзвычайны, унікальны выпадак. Штосці не помніцца, каб у нашых суседзях задалася нешта падобнае. Так, пераносі конкурс, малаватая колькасць удзельнікаў былі. Былі і няўдалыя, сумніўныя здзелкі. Але каб не знайшлася ніводнага пакупніка на такіх смачных кавалячкі, як прадпрыемствы пераходзілі на нафтахімічнага комплексу, — та-кога, здаецца, не было нідзе. Самы час адказаць на эканаміку ў краіне ісці ў адстаўку.

Гэты факт абсалютна не сведчыць, што згладзіць прадпрыемствы нікога не цікавяць. Справа зусім у іншым. Найперш у тым, што яны надалі моцна цікавыя алігарху сусветнай Расіі, які даўно пачаў ваяваць на іх. Дык чаму ж яны адмовіліся ад удзелу ў конкурсе? Вось у гэтым і заключаецца трывожны званок для беларускай эканомікі.

Справа ў тым, што расійскія алігархі маюць намер скупіць нашы лепшыя вытворчасці за басніжак. І даволі разумна крок за крокам ідуць да пастаўленай мэты. Яны проста амавіліся ад удзелу ў конкурсе на прапаваных беларускіх бокан умовах і ясна далі зразумець, што якіхкіх грошай не дадуць. Яны добра ведаюць, што сваіх сродкаў для мадэрнізацыі згладзіць прадпрыемстваў Беларусі не мае, больш таго — краіна наогул не мае іх. Так што рана іх позна, але ўрад Беларусі вымушаны будзе пачаць гаворку ў іхнім умовах. І чым больш часу пройдзе да здзелкі, тым для расіян лепей. Пазней яны змогуць скупіць названыя вытворчасці проста за капейкі. Для іх — гандлёвыя барышны, для беларускага народа — трагедыя.

Вядома, калі б у Беларусі мелі намер прыйсці заходне-еўрапейскія інвестары, талды расіян не вялі б сябе так за дзірлява. Але ж апошнія ведаюць: палітычны клімат у Беларусі не прыцягальны для заходніх інвестараў. У той жа час іх удзел у набыванні акцый беларускіх прад-

На Мазырскім нафтаперапрацоўчым заводзе.

прыемстваў — бадай, адзіная магчымасць выратаваць нашу эканоміку. Удзельнікі конкурсу з перадавых заходніх краін ставяць б моцную канкурэнцыю за права набываць акцыі нашых прадпрыемстваў. Яны дапамаглі б атрымаць добрыя грошы. З другога боку — самая сучасная, самая перадавая тэхналогія знаходзіцца не на Усходзе, а на Захадзе.

Найлепшы варыянт — прыцягненне да удзелу ў конкурсе беларускіх прадпрыемстваў. Але такіх, а дакладней, з такімі капіталам у нас, можна сказаць, няма. Урад толькі і рабіў, што прыскакаў і душыў гэтых "вшіхных блок", замест таго каб настолькі "вырошчваць" уласных акул бізнесу. Больш таго, гэтыя загінныя практыка працягваюцца. Апошнім часам моцна апусціліся вядомыя мінскія рынкі "Жа-ноўчы", "Купалаўскі" ды іншыя. На іх пусце да трэці рабочых месцаў. З пачатку года ў Мінску здалі свае пасаджэнні каля 20 тысяч індывідуальных прадпрыемстваў. Такім чынам, ачынныя моцны прыняты капітал наўрад ці сфарміруецца ў бліжэйшай перспектыве.

Так што заява віцэ-прэм'ера беларускага ўрада Андрэя Кабякова аб тым, што ўмовы конкурсу, магчыма, будуць малэрнізаваны, але ў любым выпадку яны будуць толькі ў інтарэсах дзяржавы і "за басніжак нічога аддаваць не будзе", не што іншае, як чысты палітлізм, спроба стварыць добрую міну пры запексай гульні.

На што спадзяецца спалар Кабякоў? Вядома ж, што ў такой сітуацыі, якая склалася вакол конкурсу па продажы акцый беларускіх нафтахімічнага комплексу, першую скрипку іграе ўжо не правядзе Кабякоў, а расійскія алігархі-пакупнікі. Вядома, што пакупкі не атрымаўшы грошы ад збыту акцый згладзіць прадпрыемстваў ужо закладзены ў важныя праграмы і іх неатрыманне сур'ёзна пагоршыць і так даволі цяжкае становішча ачыннай эканомікі, якая развіваецца па так званай і моцна разразжаманай асабівай беларускай мадэлі.

Нельга не закрануць некаторыя каментарыі ў друку, аўтары якіх чамусьці адкрыты сталі на абарону расійскіх інтарэсаў, а не беларускіх. Яны моцна напярэкі беларускіх урадаў за высокі кошт акцый, сцвярджаюць, што гэтыя інтарэсы не дадуць.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

году чакаць у тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

году чакаць у тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

году чакаць у тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

году чакаць у тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

году чакаць у тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

Алесь ІРАБЧУК.
Фота IREX/ProMedia.

ПУЛЬС

Ута Цапф: трэба змяніць выбарчае заканадаўства Беларусі

У Мінску адбылася сустрэча дэлегацыі Парламентскай асамблеі АБСЕ, у склад якой уваходзіць кіраўнік групы Ута Цапф, член шведскага парламента Урбан Аліні і брытанскі парламентарый Фрэнк Понсанбі, з прадстаўніцамі шэрагу апазіцыйных палітычных партый — Партыі БНФ, Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Беларускай партыі працы, Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада), Ліберальна-дэмакратычнай партыі, Жаночай партыі "Надзея".

Падчас сустрэчы У.Цапф паведаміла, што "галоўны аспект у працы групы скіраваны цалкам на ажыццэўленне змен у выбарчым заканадаўстве Беларусі". Дэлегацыя цікавіла ступень супраціўлення дэмакратычных сіл перад парламенцкімі выбарамі.

Гэта была першая сустрэча пасля прызначэння ПА АБСЕ Нацыянальнага сходу, зняцця візавых абмежаванняў для вышэйшых беларускіх чыноўнікаў, а таксама аднаўлення працы мсі АБСЕ. Па адрозненні дэмакратычных партый выпрацаваную раней супольную пазіцыю агучыў перад дэлегацыяй ПА АБСЕ В.Варочка.

"Сутнасць гэтай пазіцыі, — паведаміў БелаПАН старшыня Пар-

тыі БНФ, — у тым, што нягледзячы на ўсе крокі насустрэч з боку АБСЕ, афіцыйны Мінск не зрабіў ніякіх захадаў, не выканана ніводнае з чатырох патрабаванняў АБСЕ: не дэмакратызавана выбарчае заканадаўства, няма доступу апазіцыйных сіл да дзяржаўных СМІ, не створана атмасфера даверу паміж уладай і апазіцыяй, не існуе паўнаўладнага парламента".

Алесь ШЭІН, БелаПАН.

Закрываецца рэчавы рынак на стадыёне "Трактар"

3 і чэрвеня па рашэнні адміністрацыі Заводскага раёна Мінска закрываецца рэчавы рынак на мінскім стадыёне "Трактар". Пра гэта БелаПАН паведаміла начальнік аддзела паслуг раённай адміністрацыі Наталія Цыганова.

Цыганова зазначае, што рынак перапачаткова стварыўся як часовы, палкоўнік тады ішла разнаструктура. Камурыскага рынку адміністрацыя раёна прапаноўвала дастатковы выбар прадпрыемстваў "Трактара" у выглядзе месцаў у іншых рынках, у прыватнасці, у комплексе "Гандлёвы свет "Кальцо" і рынках на вуліцы Мадзіна і Галадзе-

да (мікрарайн "Чыжоўка"). "У тым стане, у якім цяпер знаходзіцца рынак, асабліва з пункту гледжання супрацьпавярнай бяспекі, ён больш працаваць не можа", — сказала Н.Цыганова.

Старшыня РГА "Перспектыва" А.Шумчанка, камуніруючы БелаПАН рашэнне адміністрацыі Заводскага раёна, выказаў неадуманне, дзеянні рэканструкцыі. Камурыскага рынку адміністрацыя раёна прапаноўвала дастатковы выбар прадпрыемстваў "Трактара" у выглядзе месцаў у іншых рынках, у прыватнасці, у комплексе "Гандлёвы свет "Кальцо" і рынках на вуліцы Мадзіна і Галадзе-

Генадзь ШАРЫПКІН.

Студэнты свету бароняць ад рэжымна студэнтаў Беларусі

Удзельнікі 44-га з'езда Саюза нацыянальных студэнцкіх саюзаў Еўропы (ESIB), які адбыўся ў Сафіі (Балгарыя), падтрымалі кампанію незарэгістраванага ў Беларусі аб'яднання "Заліно-чанне беларускіх студэнтаў" (ЗБС) супраць ідэалагічных сістэм вышэйшай адукацыі ў краіне.

Удзельнікі з'езда накіравалі ўраду Беларусі зварожэнне, у якой адзначаецца, што студэнцкія арганізацыі Еўропы "глыбока

запалюсаваны адсутнасцю акадэмічнай свабоды і ідэалагізацыяй вышэйшай адукацыі ў Беларусі".

У працягу кампаніі супраць ідэалагізацыі адукацыі студэнцкія арганізацыі розных краін свету накіруюць лісты ва ўрад Беларусі і Міністэрства адукацыі з патрабаваннем "патлумчыць, чаму ў еўрапейскай краіне Беларусь працягвае парушаць правы студэнтаў".

Алесь ШЭІН, БелаПАН.

У Пінску ходзяць фальшывыя грошы

У Пінскім раёне выяўлены факт збыту фальшывых грошай Нацбана Рэспублікі Беларусь.

Купюралі наміналам у 5 тысяч рублёў, надрукаваным на ксераксе, два дарослыя жыхары Пінска спрабавалі разлічыцца ў лавочных вытворчых крамах. Аднак зрабіў гэта ім не ўдалося, бо ў абодвух выпадках паліцыя была распазнана прадаўцамі.

Палазроня ў наўмысным збыце фальшывых купюр устаноўлены. Высветлілася, што падобныя яны атрымалі ад знаёмага ім школьніка. У дачыненні да дарослых заведзена крымінальная справа. Дарэчы, і школьнік, які патлумчыў, што фальшывы ён знайшоў на вуліцы.

Віктар КРОТ.

УГОЛ ЗРЕНИЯ

НЕ МОЛЧИТЕ!

Масштабы прасоўвання ў Беларусі рэпрэсій супраць сталінскіх рэпрэсій 1937 года, — так сцвярджае координатар грамадзянскай ініцыятывы "Хартыя'97", экс-заместитель министра иностранных дел Андрей Санников.

"В настоящее время в Беларуси происходит уничтожение хозяйственной элиты страны, — говорит Андрей Олегович. — 8500 судий сегодня в тюрьмах людей — предприниматели и директора предприятий. За решеткой оказались руководители наиболее успешных и рентабельных предприятий. Идет уничтожение наиболее способной, доказавшей свою состоятельность группы людей, которая могла бы помочь экономике республики выйти из кризисического состояния".

Санников привел данные официальной статистики: "В 2001 году свыше 20 тысяч человек были привлечены к уголовной ответственности за экономические преступления, включая 400 директоров предприятий. В 2002 году в сфере экономики, по данным МВД, в Беларуси милицией раскрыто более 18 тысяч преступлений. Возбуждено более 3,5 тысячи уголовных дел по фактам хищения и растраты имущества. В 2002 году во время уборочной кампании власть упустила внимание к агропромышленному комплексу. За две недели плановых проверок там было привлечено к уголовной ответственности 866 человек, возбуждено 1516 уголовных дел".

Самое страшное в этой ситуации, что люди молчат и пытаются уладить подобные вопросы каким-то другим способом, кроме как гласно обращаться к правосудию, к международным и белорусским правозащитным организациям.

Сначала задержанному обещают якобы режим наибольшего благоприятствования, если он начнет против себя же выдвигать какие-то факты. Скажем, депутат Верховного Совета Беларуси 13-го созыва Владимир Кудиню и его семья около года не поднимали вопрос о незаконности задержания и не привлекали внимания общественности. Все это время накалив-

валась информация, подкупались люди, угрожал свидетелям. Когда Кудиню решили предать огласке то, что происходило на самом деле, было поздно: машина была уже залуплена. Поэтому "Хартыя'97" хочет обратиться к людям, попавшим в подобную ситуацию, — НЕ МОЛЧИТЕ!

Координатор "Хартыя'97" называў прычыны, из-за которых, на яго взгляд, развілася столь шырокая кампанія супраць эканамічнай эліты краіны. "Першыя дзве прычыны — эканамічныя. При существующей в стране жесткой командной системе от руководителей предприятий и бизнесменов требуют каким-то образом работать по рыночным законам, в результате чего происходит нестыковка. Кроме того, руководители некоторых предприятий становятся неудобными по той или иной причине группе предпринимателей, близкой к администрации президента, которые пытаются взять контроль над предприятиями. Третья причина — политическая. Происходит уничтожение хозяйственной элиты страны", — сцвярджае Санников.

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

Пробка

"Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі" становіцца амаль непраходнай

У рэдакцыю "Народнай волі" з польска-беларускай мяжы ў раёне Брэста патэлефанавалі нашы чытачы. Яны абавязна падзякавалі за выдатны чартаж, які ўніклі ў апошні дні з боку Польшчы. Назад у Беларусь нашым грамадзянам трэба вельмі цяжка, асабліва ў некалькіх мясках у сярэдзі і бліжэйшай частцы. Некаторыя сталі ў чарзе суткі і болей. Дарэчы, больш за ўсё пакутуюць не прафесійныя "зальнабойчыкі", звыклыя да падобных разліў, а тыя, хто пераганяе для ўласных патрэб патрыманую інашмарку, набытую ў Заходняй Еўропе.

Прычынай затрымак, як паведамляюць нашы тэлефонныя суразмоўцы, сталі нядаўнія змены ў расійскім заканадаўстве, якія прадугледжваюць новыя мытныя пошлыны на ўвазны аўтамабілі для грамадзян Расіі. Пераварзкі гэтых пошлін стаяць перад тым, што расіяне, згодна з неафіцыйнай інфармацыяй, сярэ пераскакаюць польска-беларускую мяжу не менш за 80%, пакуль праз мяжу "не пуютаю". А таму і ўтварыліся велізарныя пробкі.

Я пастрабавала высветліць сітуацыю ў Беларускім мытным камітэце. На працягу некалькіх гадзін мяне пераклікалі з аднаго тэлефона на нумар на другі, і ў рэшце рэшт не назваўшы сябе

крыніца паведаміла мне, што пытанне, звязанае з уніфікацыяй чарг на мяжы, наогул не да іх, а "да расійскага заканадаўства, на прычыне змен у якім і магі ўніфікацыя прабі на мяжы...". Прабачце, але мы пакуль яшчэ незалежная дзяржава — Рэспубліка Беларусь! І чаму праблема пераадолення мяжы "Польшча-Беларусь" нашымі грамадзянамі павінна залежаць ад заканадаўства зусім іншай дзяржавы — Расіі? Апаку на пытанне "Ці нельга зрабіць асоб-

ную чаргу на мяжы для беларусаў?" крыніца ў тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

году чакаць у тэмпературнай камп'еце мяне таксама не дала.

Мне ўзгадалася ў гэтай сувязі нядаўняе інтэрв'ю "Народнай волі" Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Талдуша Паўляка, які сказаў: "Я быў на польска-беларускай мяжы ў Казловічах, калі там уніклі якіясьці чарэй перавозчыкаў. Я бачыў вама-талых гэтых наўраччасных аўдзіяцелей і потым публічна пап-расіў прабачэння за сітуацыю на

польшка-беларускай мяжы. І ў мяне тут жа з'явілася дастаткова суровыя апаненты, якія крытыкуюць мяне за тое, што дзейнічаю не належным чынам. Нібы пасол не павінен прасіць прабачэння, а павінен быць "прынцыповым". Наша мяжа — гэта асобная тэма. Нецывілізаваная мяжа паміж двума цывілізаванымі краінамі. Пятанне ў тым, як на мяжы дабходзіцца з нашымі грамадзянамі. Людзі, якія выдурваю на ўласных аўто, нярэдка з маленкімі дзецьмі, вымушаны па 17

Алесь ІРАБЧУК.
Фота IREX/ProMedia.

У Барысаве забаранілі продаж у дзяржаўных крамах незалежнай рэгіянальнай прэсы

Гарвыханкам Барысаве прыняў рашэнне, якое забараняе з 1 чэрвеня рэалізацыю ў дзяржаўных прадпрыемствах гандлю перыядычных выданняў і кніжных прадукцый без спецыяльнай ліцэнзіі.

Як патлумачыў БелаПАН Анатоль Букас, галоўны рэдактар газеты "Борисовские новости", з 13,5 тысячы асобнікаў, што выдана ў крамах гандлю гэтага выдання амаль палова прапавалася ў дзяржаўных крамах, што было зручна і чытачам, і рэдакцыі. Такім жа чынам трапілі да чытач і выпускі іншых выданняў. Рэдакцыя з кожнага гандлёвага месца выплаціла ў г

ПОГЛЯД

Φοτά IREX/ProMedia.

Иван СЕРГЕЕВ.

Николай ИВАНОВИЧ.

Калі ў двух словах паспрабаваць даць характарыстыку майму сурзэмуўцу Тарму Таммерку, то гэта — эстонец, які ламае стэрэатыпы. Так уж складалася, што да нашых былых пачатковых суграмадзян па былым СССР мы звычайна ставіліся, як да велімі, так бы мовіць, крытычна ўзвясціліх, марудлівых, нават крыху затарможаных людзей. Кіраўнік эстонскага Саюза газет сн. Таммерк не адпавядае гэтай стэрэатыпу. Мы пазнаёміліся з ім у Казахстане на 2-м Еўразійскім медыя-форуме, і я быў, шчыра кажучы, вельмі здзіўлены, калі бачыў, як Тарму з лёгкасцю ўзвясцілі ў розныя жыццёвыя авантуры, цудоўна стывае, нека не па-эстонску па-заліхвацку танчыць і наогул з'яўляецца душой кампаніі. Тарму з задавальненнем заздзіў адказаць на мае пытанні і распавесці пра тое, чым дышае зараз эстонская прэса і сучаснае эстонскае грамадства.

Тарму TAMMERK:

«Беларусы засталіся стаяць на каленях»

— 3 якой мэтай стваралася арганізацыя пад назвай «Саюз газет Эстоніі», якой Вы кіруеце? — Саюз газет Эстоніі з'явіўся на свет у 1989 годзе напярэдадні ўзнаўлення незалежнасці нашай краіны. Булаваўшая структура па мадэлі саюзаў газет нашых суседзяў, напрыклад, Фінляндыі. Мы ўсё ўважалі і вырасцілі, што фінская мадэль — гэта такая мадэль, якая працуе добра. На эстонскім медыя-рынку вельмі моцная канкурэнцыя, і наш саюз дзейнічае ў сумесных інтарэсах усіх газет.

— Што гэта за інтарэсы? — Ёсць некалькі рэчэй, якія нашы газетчыкі хочуць рабіць разам, — напрыклад, лабіраваць урад, ці, іншымі словамі, прасоўваць свае інтарэсы праз кіраўніцтва краіны, сальдэйтнаў унісенню змен у заканадаўства, якія тычыцца прэсы, палітыку і г.д. У Эстоніі газеты не плагірую падаткаў з абароту, як у іншых краінах, халі для асцяжных прадпрыемстваў ён складае ў нас 18%. Гэта, я лічу, справядліва, таму што урад не павінен уводзіць падаткі на інфармацыю. Пасля чарговых выбараў знаходзіцца заўсёды палітыкі, якія хочуць увесці падаткі для прэсы. У такім выпадку мы ўключаем усе рэсурсы Саюза газет, каб захавалі існуючы статус-кво і не дапусцілі ўвядзення гэтага падатку.

— У свой час Саюз газет таксама быў лакаматывам стварэння закона аб рэкламе: мы ініцыявалі распаўсюд адпаведнага закона-праекта перад урадам. Яны казалі «окей», і пачалі гэтым займацца, а на працягу года ўключылі ў рабочую групу. Гэта быў першы выпадак, дарэчы, калі незалежная арганізацыя была ўключана ў рабочую групу па распрацоўцы законапраекта. Гэтым мы і займаемся.

— Вядома, што ў многіх былых рэспубліках Саветаў Саюза існуе шмат фактаў перададзеных незалежных журналістаў за іх пазіцыю. У нашай краіне, напрыклад, павылі калегі з Беларусі, якія асацыявалі журналістаў з актывістамі заважанага праваўладдзя перададзеным. У вас ёсць праблемы падобнага тыпу?

— Займаемся, але на агульным узроўні, калі можна так казаць. Мы даем, канешне, індывідуальныя парадзі журналістам. Але моўныя нашы журналісты паддзілі, — гэта прадзілі з канонаў даўдствам. Напрыклад, раней у Эстоніі існавалі крымінальны перададзены журналістаў за паклік. Адпаведна норма існавала ў Крымінальным кодэксе, якая не знаходзіла, шчыра кажучы, падтрымкі. Сёння Еўропы, Арганізацыя «Паклік» на думку еўрапейцаў, павінен быў перанесены ў Адміністрацыйнага кодэкса. Мы ў Саюзе газет Эстоніі падтрымалі прапаву Савета Еўропы і з'явіліся ў парламент. Парламент зрабіў адпаведную папраўку ў закон.

— Цікоці тэма? — Цяпер, калі журналіст ці газета ў Эстоніі робяць памылку ці друкуюць недакладную інфармацыю і суд вырашае, што мець месца выпадкі пакліку, то журналіст ці газета будзе павінен на базе Адміністрацыйнага кодэкса.

— Што гэта азначае? — Гэта азначае, што я магу заплаціць штраф, але ні ў якім выпадку не магу трымаць у тэрміну і трымаць статусе журналіста. Такай рэальнасцю, калі за сваю працу журналіст можа трымаць у тэрміну, у Эстоніі больш не існуе. І гэта мяне радуе. Але штрафы за паклік, трэба прызнаць, даволі вялікія.

— А калі эстонскі журналіст крытыкуе ўрад, ці я магу працаваць на яго пачынаючы, ці можа ён стаць аб'ектам прымянення нейкіх рэпрэсій ці санкцый? — Не, таксама немагчыма ўважліва. Пакаранне магчыма выключна, калі ёсць факт пакліку... — Выступаючы на форуме, Вы казалі, што гаварыліся з ім, у вас, у Эстоніі, няма закона аб сродках масавай інфармацыі. Вы сур'ёзна?

— Я думаю, што мець у дзяржаве нейкі закон пра СМІ — бессэнсоўна. Замест такога калі пачаць, на мой погляд, сістэма самарэгуляцыі, закон пра доступ да афіцыйнай інфармацыі. Закон пра такі доступ існуе ў Эстоніі і прызначаны для ўсіх грамадзян, а не толькі для журналістаў. Я не разумею, навошта наогул уводзіць у дзяржаве нейкія нормы для таго напярэдадзена, каб зорганізаваць сродак масавай інфармацыі, асабліва друкаваныя. Яны непатрэбны ў сваёй самапрадзі! Ёсць гэта адбываецца ў адпаведнасці з агульнымі сусветнымі тэндэнцыямі, калі нейкія глабальныя рынаковыя законы пра СМІ больш не робяць. А калі яны, такія законы, ўжо існуюць, то робяць захаванне, каб іх ліквідаваць, адмяняць. Яскравы прыклад

— Германія. Як у вас кажучы, калі на сцяне вісіць стрэльба, яна калі-небудзь выстраліць. Мы ў Эстоніі гэтую стрэльбу са сцяны зніклі. І гэтым я ганаруся.

— А што Вы можаеце сказаць наогул эстонскім медыя ў нашай краіне? — Тэрадыявішчанне — гэта крыху іншая справа. У нас існуе адпаведны закон, які рэгулюе размеркаванне частот. Таму, я лічу, патрэбны нейкі дзяржаўны орган, які будзе займацца гэтым перададзеным. Іншая справа, ялічэ раз паддзізілі, газеты, у Эстоніі зараз, калі ты акрыяваеш газету, ты не павінен не толькі яе неадзінаразова інфармаваць пра гэта і дзяржаву, ні каго іншага. У Эстоніі акрыяць газету — тое ж самае, што акрыяць бар ці краму. Акрыяць і працуюць! Трэба толькі зорганізаваць фірму, якая будзе газету выдаваць...

— У нас, у Беларусі, незалежных журналістаў афіцыйна асобаў даволі часта абліваваць, у тым, што яны былі правдзілі Захаду. А ў вас бывае таксама? — Не, у нас такога не бывае. Канешне, палітыкі амаль увесь час крытыкуюць прэсу. Аднак, як і гэта называюць, усё праходзіць у рамках цывілізаваўнай кміунікацыі. Час ад часу палітыкі гавораць, што талі і іншы журналіст падкуплены. Але ніколі — што падкуплены Захадом. Справа ў тым, што ў нас арыентацыя заходняя. І Захад — не лаякаваць слова. Наадварот, кажучы, што Эстонія стаіць спінай да Расіі. Адносіны лаямак Расія і Эстонія далі доволі прахалодна. Расія, напрыклад, не хоча падпісваць дамову пра межы з Эстоніяй... Часам, калі на Захадзе лаякаваць, што той ці іншы журналіст падкуплены расійскімі спецслужбамі, але не Захадом.

— Вы — даволі ўплывовы чалавек у Эстоніі. А наогул Вы ведаеце сітуацыю ў Беларусі? Як азначаеце дзі? — Пра Беларусь у Эстоніі гавораць, шчыра кажучы, не вельмі шмат. Нам падаецца, што Еўрасаюз, Злучаныя Штаты, наогул Захад адварнуліся ад Беларусі і сьведомо ігнаруюць праблемы з дэмакратыяй у нашай краіне. Мы лізім, што на Захадзе лаякаваць нейкім чынам раздзіваць Пуціна і хочучы, каб адносіны «Пуцін — Захад» былі вясёлкавыя. Іншая прычына абліваваць Захад да нашай краіны, як мы бачым у Эстоніі, гэта слабасць беларускай апазіцыі. Калі гэта мяне павядае, гэтыя дыпламаты ў Саветах Еўропы. Яны казалі, што не могуць нічога рабіць, таму што ў Беларусі няма глебы, на якую можна абпавірацца. А імпартаваць у Беларусь дэмакратыю яны не хочучы. Калі будзе патрэба, яны гэта дапамагуць. Я ведаю, што лаямак год таму ў Еўропе існавалі вялікія праграмы па падтрымцы дэмакратыі ў Беларусі, зараз многія з іх фактычна скасаваны.

— Як звычайныя людзі ў Эстоніі ставіліся да нашай краіны? — Калі эстонцы гавораць пра Беларусь, то ў першую чаргу маюцца на ўвазе тое, што беларусам не ўдалося выкарыстаць сваю незалежнасць. У той час, калі

В Канаде во время тренировочного полета разбился истребитель F-18

Пилот погиб. Самолет, входивший в состав 416-й тактической эскадрильи, базировавшейся в городе Кэмпбелл, провинция Альберта, участвовал в международных учениях. По предварительным данным, причина катастрофы — плохие погодные условия. Тело пилота было найдено в 200 метрах от места катастрофы, он пытался катапультироваться.

В настоящее время в Канаде проходят учения под названием «Операция кленовый флаг», в которых принимают участие самолеты военно-воздушных сил Канады, США, Бельгии, Франции и других стран. В 2003 году в тренировочных полетах должны участвовать более 3 тысячи самолетов.

В подвале центробанка Ирака нашли 250 миллионов долларов

Американские военные в Ираке обнаружили 250 миллионов долларов, которые находились в затопленном подвале Центрального банка. Глава временной гражданской администрации Ирака Пол Бремер заявил, что деньги, находившиеся под водой, не были повреждены. Он также сообщил, что деньги принадлежали Центральному банку Ирака. Однако Бремер отказался предположить, откуда банком были получены эти средства. Иракские банкиры сообщили, что перед началом войны в Ираке министр финансов и активисты партии «Баас» перевели около 1 миллиарда долларов из Центрального банка в различные банковские отделения для обеспечения их сохранности.

Литва направляет в Ирак 130 миротворцев

Сейм Литвы одобрил решение комитета гособороны страны направить в Персидский регион около 130 военнослужащих для выполнения миротворческой миссии. Им предстоит действовать в составе датских или польских контингентов. Кроме того, более 80 строительных фирм Литвы готовы принять участие в восстановительных работах в Ираке. Для определения подрядчиков будет проведен тендер.

Жители Индии умирают от жары

По меньшей мере 430 человек умерли в Индии за последние две недели под воздействием необычайно жарких погодных условий. По мнению руководителя вспомогательного центра штата Андхра-Прадеш, число смертей, вызванных обезвоживанием организма, солнечными ударами и недостатком питьевой воды, может увеличиться.

В эти дни в большинстве штатов находятся сотни людей, для которых температура воздуха около 47 градусов оказалась слишком жарким испытанием. В прошлом году жертвами невыносимой жары стали около 1000 жителей Андхра-Прадеш.

Ниязов записал в террористы начальника Генштаба Туркменистана

Президент Туркменистана Сапармурат Ниязов поручил следственной комиссии, занимающейся делом о попытке государственного переворота в ноябре 2002 года, еще раз тщательно изучить этот вопрос. В частности, к заговору был обвинен еще один высокопоставленный чиновник. Личным указом Туркменистана был отстранен от должности первый заместитель министра обороны, начальник Генштаба ВС республики, командующий ВВС генерал-полковник Сердар Чарыров. В официальном документе названа причина — «за серьезные недостатки в работе».

При этом, выступая на совещании в Минобороны, президент республики заявил, что «Чарыров причастен, по имеющимся сведениям, к преступной группировке террористов. Поступили также сведения о том, что он принимал самое непосредственное участие в преступной сделке с продажей пяти военных самолетов Су-17, которую в свое время организовал и осуществил террорист Борис Шкимуралов (бывший вице-премьер республики)». Мнение президента поддержал министр обороны Реджепбай Араов, в своем выступлении по Национальному телевидению он сказал про своего бывшего заместителя: «Чарыров знал о намерениях Шкимуралова и его клики совершить государственный переворот, совершил покушение на президента Туркменистана и насильственно свергнуть и изменить существующий конституционный строй страны. Он обещал им содействие армии в этом преступлении, за что ему была обещана должность министра обороны».

Беженец из Ирана зашил глаза и уши назло британским властям

Иранец курдского происхождения, проживающий в Ноттингеме, зашил себе веки, рот и уши. Таким образом 33-летний Абас Аминия выразил протест против политики Министерства внутренних дел Великобритании в отношении иммигрантов. Сейчас Аминия проводит голодовку и, по словам медиков, может умереть в ближайшие дни. Две недели назад иранцу было предоставлено политическое убежище, однако позже Министерство внутренних дел приняло решение о пересмотрении дела Аминия. Абас Аминия утверждает, что в случае возвращения в Иран ему грозит смертная казнь за его прошлую политическую активность. Беженец отказывается от всякой медицинской помощи и заявляет, что не прекратит свою акцию протеста до отмены решения Министерства внутренних дел об апелляции.

Незаконно отчеканенную монету оценили в миллион долларов

Владельцы двух галерей из американского штата Нью-Хэмпшир готовы заплатить миллион долларов за никелевую монету достоинством в 5 центов. Пятицентовая монета с изображением головы статуи Свободы выпускалась в США с 1883-го по 1912 год. В 1913 году пять таких монет были отчеканены незаконно и стали большой нумизматической редкостью. По одной из версий, последним владельцем разыскиваемой монеты стал житель Северной Каролины, в 1962 году погибший в автомобильной катастрофе.

Владельцы двух галерей из американского штата Нью-Хэмпшир готовы заплатить миллион долларов за никелевую монету достоинством в 5 центов. Пятицентовая монета с изображением головы статуи Свободы выпускалась в США с 1883-го по 1912 год. В 1913 году пять таких монет были отчеканены незаконно и стали большой нумизматической редкостью. По одной из версий, последним владельцем разыскиваемой монеты стал житель Северной Каролины, в 1962 году погибший в автомобильной катастрофе.

Убавчы, сапраўднага, а не карыкатурнага Ф. Булгарына дапамажа аднатомічным выбраным твораў гэтай неардынарнай і неадназначнай асобы. Чым цікава Ф. Булгарын для нас, беларусаў? Найперш тым, што ў сваёй творчасці расказаў пра сваю радзіму — Беларусь у той час, калі ўласна беларуская літаратура ў выніку неспрыяльных для яе умоў па сутнасці маўчала. Асабліва ён пачаў цікаваць разліў і гісторыю беларускай мовы ў змешчаных у аднатоміку «Успамінах» пісьменніка, што прыпадае на яго дзяцінства, у «Дарожных нататках з Дарпта ў Беларусь і назад вясной 1835 года», у раздзеле самага значнага яго твора — рамана «Іван Выжыгін», у артыкулах і лістах.

Не менш цікава даведзена пра беларуска-рускую літаратурунае ўзвастаччынны першы паводы XIX стагоддзя, пра ўплыў у грамадскім жыцці Расіі выхадцаў з Беларусі — такіх жа, як і Булгарын, «літвін» Ф. Малеўскага, В. Пішчальскага, М. Малеўскага, В. Сянкеўскага («Барона Брамбуса»), А. Мішчэвіча, А. Г. Кірэва і іншых.

Не думай, что тебя это не коснется

Уровень жизни в той или иной стране, степень заботы правительства о народе во многом определяется тем, какую помощь получают граждане с ограниченными возможностями. На днях «Немецкая волна» передала материал о жизни слабослышащих в ФРГ. Ниже приводим основные фрагменты передачи. Надеемся, они помогут читателям газеты лучше понять соседнюю страну.

Общение является важнейшей работой для человека с ограниченными возможностями. Он пытается понять, что вы сказали. Простое расхождение общения попросту невозможно, когда человек срывает на кресле стула, вслушивается из последних сил, все время спрашивает себя, «правильно ли я его понял?», и все время переспрашивает собеседника, «извините, что вы сказали?» А в конце — в конце думается только об одном — как остаться одному и хоть немного восстановить дыхание.

Слабослышащие во всем мире нуждаются не только в технической помощи для организации самого процесса общения, но и в психологической поддержке — с первых часов, когда становится ясно, что терять или потерял слух. Кроме того, в 6 городах Германии, Берлине, Вупертале, Лейпциге, Мюнхене, Ноймуне и Нюрнберге — имеются специальные учебные заведения, готовые двухязычными преподавателями, одинаково хорошо владеющими обычной речью и языком жестов. В этих и нескольких других городах (в основном — в федеральной земле Северный Рейн-Вестфалье) работают также специальные учебные заведения по повышению квалификации как слабослышащих и глухих, так и работающих с ними других педагогов.

По различным специальностям, так или иначе касающимся интеграции слабослышащих и глухих в общество, — от лингвистики языка жестов до психологии слухового восприятия и профессиональной ориентации людей с пониженным слухом, — готовят специалистов в нескольких университетах ФРГ. В Университете имени Гумбольдта в Берлине, в университетах Гамбурга, Гейдельберга, Кельна и Мюнхена есть отделения сурдопедагогики. В Гамбургском университете действует, кроме того, Институт немецкого языка жестов и коммуникации глухих.

В нескольких городах Германии и других немецкоязычных стран имеются частные образовательные центры, оказывающие поддержку семьям, слишком поздно обнаружившим, что ребенок глух или слабослышащий. В этих центрах дети получают поддержку, а в школе имени Фридриха Листа во Франкфурте-на-Майне слабослышащим детям предлагается полный перевод урока на язык жестов.

Именем Маргариты фон Виллебранд назван берлинский интернат для слабослышащих детей. Фон Виллебранд начала быстро терять слух в возрасте 12 лет. Благодаря природной склонности к литературе, а также встречам с внимательными священнослужителями Маргарита внимательно фиксировала все стадии погружения в беззвучное одиночество. «Тот, кто сегодня еще наделен слухом, может завтра ослепнуть. Не думай, что эта напасть минует тебя одного. Но эта зависимость от рока так универсальна для нас, людей», — писала она.

«Главное — не прячь глухоту от себя и от других. Признайся в том, что ты слышишь плохо или вовсе лишен слуха. Это будет первым твоим шагом от одиночества». Слова Маргариты фон Виллебранд как никогда актуальны именно сегодня.

Бурное распространение, которое получили современные звуковоспроизводящие устройства — от плееров до мощных динамиков, сотрясающих не только органы слуха, но и весь организм человека, — приводит к тому, что для все большего числа подростков понижение слуха становится причиной снижения качества жизни.

И хотя обширная программа поддержки слабослышащих и глухих адресована не этой категории граждан, касается она всего общества, в котором столь многие говорят, что мечтают о тишине, но не все догадываются, что это такое.

Подготовил к печати Иван ПЕТРОВ.

Ольга АНДРЕЕВА: «Мы толерантные, но очень уж злые...»

«Толерантные», «рассудительные», «душевно щедрые» — так характеризовали белорусов другие советские народы и друзья по социалистическому лагерю. Как явствует из идеологических тезисов лидера страны, мы также носители православных традиций и обладаем той загадочной и ценной субстанцией, которая именуеться славянской душой.

Друг друзей, впрочем, мы часто жалуемся на агрессивность, недоброжелательность, невоспитанность земляков. При случае искренне сетуем на разобщенность белорусов и отсутствие объединяющей народ идеи.

Так какие же мы? О психологическом портрете белорусского общества — беседа с известным минским психологом Ольгой АНДРЕЕВОЙ.

— Ольга, почему наш парадный портрет так резко отличается от физиономии, которую каждое утро приходится разгладывать в зеркале?

— Потому что он создавался на экспорт. Так себя позиционировал белорусский народ при социализме. Это был удобный имидж для белорусов, потому что составлял о нас мнение как о неопасных соседях, тем самым обеспечивая нашу безопасность. Этот имидж очень нравился и советскому руководству. И потом, это давало воспитательный эффект: если человеку с детства твердить, что он умница и такой спокойный, ему не захочется разочаровывать окружающих. И белорусы изо всех сил соответствовали своему образу.

— Вы считаетесь нехорошо, поэтому раньше много проблем раздвигали в сторону и пороки развития перичной зчельи общества.

— Мне редко встречаются счастливые люди и гармоничные семьи. В семейных отношениях часто вижу гиперпативную женщину, которая агрессивно и напористо идет по жизни, оправдывая это интересами семьи и детей. Рядом с ней обычно малоинициативный, склонный к злоупотреблению спиртными напитками неудачник-мужчина.

Как это ни печально, белорусы выглядят в целом как наши неудачники, основное настроение которых — выжить, перетерпеть, запастись, переждать. Многие хотят из страны уехать, по данным социологов, это сделали бы, если бы их что-то не удерживало, около 70 процентов сегодняшних 18-летних и примерно 40 процентов людей старше сорока лет. Самая смелая, талантливая и активная молодежь действительно уезжает, причем не обязательно на Запад, часто в соседнюю Россию. Старшее поколение остается, и эмоциональное состояние, вызванное желанием покинуть страну, остается с ним здесь. Очень мало среди нас людей, которые верят в оптимистичное будущее. В обществе мало молодой энергии.

— То есть той синеокой красавице Беларуси с льняными косами, о которой писали советские поэты, сейчас, наверное, сдается за пылкостью?

— Если не больше. В нашем обществе традиционно сильны настроения, в основе которых лежит социальное изживание. Это результат многолетнего доверия властям, убеждения, что государство даст работу и квартиру, а при должном усердии позволит скопить на машину. Старшее поколение и сегодня безоговорочно доверяет властям, ожидая от них ответной заботы. Многие десятилетия белорусы жили, не ощущая личной ответственности за свою жизнь.

В какой-то момент, переиздавая Библию, я задумалась, почему Моисей 40 лет вел свой народ из Египта на землю обетованную. Где они жили, если это расстояние способен преодолеть отряд скаутов? Оказывается, Моисей жал, когда сменялись поколения и умрут носители рабской психологии... — Ему было проще: кругом песок, и молодежи удирать некуда.

— Поэтому столь пессимистичны мои наблюдения. Неверие в будущее обесмысливает любую деятельность, порождает депрессию. Она характерна для старшего поколения, чей жизненный путь обесценился. И для среднего, которое не сумело выкарабкается в рыночные отношения, потому что оно вошло со школы: «конкурировать плохо», «торговать стыдно», «воспитанные люди не говорят о деньгах» и тому подобные постулаты. Большинство белорусов не умеют взглянуть на себя как на участников рыночных отношений. Они пытаются строить свою жизнь исходя из желаний и фантазий, а не из потребностей современного рынка.

— Приходится слышать, что славянской душе не свойственны мысли о собственной выгоде.

— Иногда есть попытки использовать такое понимание славянской души для продвижения отечественных товаров, но это, к сожалению, не сработало. Если серьезно, то до революции 1917 года многие славяне на белорусской земле весьма успешно вели бизнес. Нам навязали уже в советское время убеждение, что думать о деньгах — «недуховно».

Я бы высказалась белорусским трудолюбием, если бы люди стремились получать достойное вознаграждение за свою работу. Наши земляки порой работают, не задумываясь об эффективности своего труда. Самый распространенный пример — заградные участки, на которых горожане просят работать почти все летние выходные дни и отпуски ради нескольких мешков овсяной. Зарплата на огороде часто превышает экономно от урожая, ведь овощи осенью можно купить почти за бесценок. Но при-

городские электрички полны дачниками, которым страшно не работать — с детства усвоено, что в таком случае не полнагасает естество.

— Кстаті, о душе и духовности. Мы действительно веруем в православные люди?

— По-моему, основная часть нашего народа живет не логикой, а именно верой, причем просто-душно-языческой. Самая мощная ветвь русской философии развивалась в рамках религиозной традиции и подарила миру Бердяева, Шестова, Флоренского и многие другие имена. Наша сегодняшняя вера иная — без поисков духовности, скорее — обусловленная поиском простого способа спасения, желанием поручить себя некой высшей силе. С ней сложно заключать сделки: я посещаю церковь и соблюдаю ритуалы, а Ты — спаси и сохрани. Поэтому так легко произошла смена идеалов, и сотни тысяч недавних строителей коммунизма сейчас стоят в очередях за святой водой.

— Какое, на твой взгляд, чувство наименее знакомо белорусскому человеку?

— Чувство собственного достоинства. Когда я говорю о нем своим клиентам, то нередко вижу непонимание в их глазах. Они легко дадут определение самолюбия — самой узкой части нашей души. Но осознать собственную уникальность и ценность, которая не зависит от количества побед и достижений, им порой непросто.

Это закономерно — нам, людям среднего и старшего возраста, всю жизнь говорили, что мы никто, что «голос одинокий тоньше писка». Сейчас люди спокойно унижают друг друга с телеэкрана, причем эта недоброжелательность транслируется с самого высокого уровня. Тот, кто заявляет о своем достоинстве, чаще всего сталкивается со встречным желанием доказать, что он — никакой не особенный, что его можно унижить.

При скудности в городах и квартирах мы духовно разобщены. Нет идеи, которая объединила бы нас в один народ. Лозунги партий мало кого привлекают — партии и движения в Беларуси малоинициативны и не имеют реальной силы. Женщины страдают от груза семейных проблем, но не поддерживают друг друга. Недоброжелательность, отсутствие интереса друг к другу мешают взаимоотношениям мужчин и женщин, взрослых и детей.

Наши внутренние психологические проблемы настолько глубоки, что стали тормозом для развития страны...

— Сейчас мы предлагаем всем белорусам пройти курс психотерапии?

— Депрессию конкретного человека и отдельно взятой страны можно победить, если есть на то желание, время и убеждение в том, что в конце долгого тоннеля обязательно будет свет.

Беседавала Ирина ДЕРГАЧ.

(«Белорусские новости».)

Вядомы і незнаёмы Булгарын...

У «Беларускім кнігазборы» — навінка: выйшаў з друку і з'явіўся на паліцах кнігарняў чарговы том серыі — «Выбране» Фадзея Булгарына, беларуса, які стаў, паводле вызначэння В. Бялінскага, «бацькам рускага рамана».

У гісторыі рускай літаратуры Фадзей Булгарын малюе часта звячэйшую чорнай фарбай. Пераважае за яго журналісцкая дзейнасць і выданне масавых папулярных газет і часопісаў, у якіх ён выказваў вернасць царызму і крытыкаваў прагрэсіўных дзеячаў культуры. Асабліва скампанентаваў у сваёй тым супрацоўніцтвам з III

аддзелам царскай канцлярыі, куды накіроўваў розныя «аналітычныя запіскі». Ф. Булгарын быў аб'ектам з'яўленняў эпіграм А. Пушкіна, П. Вяземскага, М. Некрасова і іншых рускіх паэтаў. Сатырычны вобраз «радактара ўсіх газет» намаляваны і ў славаўнай беларускай пазме «Тарас на Парнасе».

Аддзелам царскай канцлярыі, куды накіроўваў розныя «аналітычныя запіскі». Ф. Булгарын быў аб'ектам з'яўленняў эпіграм А. Пушкіна, П. Вяземскага, М. Некрасова і іншых рускіх паэтаў. Сатырычны вобраз «радактара ўсіх газет» намаляваны і ў славаўнай беларускай пазме «Тарас на Парнасе».

Аддзелам царскай канцлярыі, куды накіроўваў розныя «аналітычныя запіскі». Ф. Булгарын быў аб'ектам з'яўленняў эпіграм А. Пушкіна, П. Вяземскага, М. Некрасова і іншых рускіх паэтаў. Сатырычны вобраз «радактара ўсіх газет» намаляваны і ў славаўнай беларускай пазме «Тарас на Парнасе».

Гутарыў Алякс СЛІПЧ.

